

Annotation. The defining of control and inspection methodology analytical methods application.

The paper deals with methodology of analytical methods application in control and inspection. The elements of economic analysis are revived.

УДК: 378.014.54

УПРАВЛІННЯ ІННОВАЦІЯМИ У СИСТЕМІ ОСВІТИ

Безверхня Ю.В., к.е.н., доцент
ТДАТУ,
кафедра аналізу і контролінгу

Анотація. Робота присвячена управлінню інноваціями у системі освіти. Розглянута система критеріїв оцінювання інноваційних програм.

Ключові слова: інновації, критерії оцінювання, освіта, системний підхід, інноваційна програма, інноваційна політика, фактор.

Сучасна освіта вимагає впровадження прогресивних, технологічно просунутих методик. Тому введення інновацій у систему навчання на даному етапі є досить актуальним.

Провідні вчені багатьох країн (К.Нордстрем, Й.Риддерстрале, В.Ляудис тощо) намагаються ефективно пристосувати методи професійного інноваційного менеджменту до управління у сфері освіти. Їх теоретичні праці стали підґрунтям для проведення нашого дослідження.

Інновації – це все те, що безпосередньо відображає здатність людини до нестандартного застосування отриманих ним знань і досвіду, які є результатом творчого мислення та нестандартних рішень. Ефективні інновації у сфері освіти здатні багаторазово підвищити якість освітніх послуг і закласти основу для пропорційного наукомісткого росту вітчизняної економіки.

Серед прямих або непрямих факторів, що спричиняють появу інновацій в усіх сферах соціально-економічної діяльності, фактор знань є визначальним [1]. У сучасному світі швидкість поширення інформації, специфіка руху інновацій є такими, що ефект від застосування наукових знань виявляється заснованим на техніко-економічному паритеті.

Отже, освіта повинна стати стратегічно спрямованою, забезпечувати адаптацію людини до умов високо ризикової економічної діяльності на швидко зростаючих ринках, при випереджальних темпах розвитку й зростаючих вимог до мобільності та креативності.

У цілому, якість інноваційного процесу буде визначати позиції вітчизняної системи освіти в міжнародному освітньому просторі.

Більшість методів оцінки ефективності інноваційних процесів націлені на оцінку вже здійснених проектів [2], що дозволяє підвести підсумки проекту й зробити висновки про його подальше продовження. Однак, на проектній стадії

інноваційних реформ необхідно вибрати найбільш вдалий підхід до реформування [3], і скласти правильне уявлення про його потенційні можливості [4]. Відзначимо, що необхідно зіставити не тільки проекти реформ у цілому, але й оцінити потенційну ефективність кожного окремо взятого інноваційного заходу.

Модифікований метод аналізу ієрархій [5] дозволяє побудувати систему векторних показників для оцінки конкретних програм інноваційного реформування системи навчання. Оцінювання можна проводити за наступною системою критеріїв:

1. Потенційні можливості інноваційної програми відносно підвищення ефективності освітнього процесу й рівня підсумкових знань випускників навчальних закладів. Цей інтегральний показник повинен бути основним серед якісних критеріїв соціально-економічної ефективності економічних інновацій у систему освіти України, тому що потенціал інноваційної програми визначає рівень її впливу на систему освіти й майбутню якість освітніх послуг. Тим самим, даний показник повинен мати найвищий пріоритет.

2. Комплексність конкретної інноваційної політики. Інноваційні процеси можуть охоплювати тільки окремі елементи системи освіти. Отже, один із якісних інтегральних показників повинен оцінювати ступінь комплексного впливу інноваційної програми на систему освіти не в окремому Вузі, а у країні в цілому.

3. Рівень суперечливості конкретної інноваційної програми. Якість і ефективність будь-якого проекту у великому ступені залежать від несуперечності ідей і вимог, висунутих даним проектом. Наявність внутрішніх неточностей сприяє породженню конфліктів високого ступеня інтенсивності. Чим вище рівень конфліктності конкретного інноваційного проекту, тим повільніше та з більшими відхиленнями буде здійснюватися впровадження проекту на практиці.

4. Економічна рентабельність впровадження конкретної інноваційної політики, що враховує рівень фінансових витрат держави, рівень соціальних витрат суспільства й рівень затребуваності випускників вузів. Крім того, результати інноваційних процесів повинні виправдовувати ті вкладення, які робить держава й суспільство в розвиток системи освіти в цілому й окремих її підсистемах. Отже, урахування у конкретному проекті характерних тенденцій і потреб країни, а також завдання стимулів для формування тісних зв'язків системи освіти й самого освітнього процесу з національними економічними суб'єктами, істотно підвищить рентабельність застосування конкретної інноваційної політики.

5. Внутрішній рівень контролю й наявність системи індикаторів ефективності конкретної інноваційної програми. Інноваційна програма підвищення ефективності системи освіти повинна включати методики контролю й адекватності запущених процесів заданим у проекті цілям.

6. Соціальна спрямованість інноваційної політики системи освіти. Цей показник не робить безпосереднього впливу на якість реалізації й результативність інноваційних процесів у сфері освіти. Однак, соціальна спрямованість інноваційної політики визначає рівень доступності освіти і його масовий характер. Уже сьогодні можна створити комерційну замкнуту систему, що дозволила б робити освітні послуги на зовсім іншому якісному рівні.

Як уже відзначено вище, суспільство має потребу у величезній кількості висококваліфікованих кадрів, які зможуть забезпечувати нову інноваційну й

високотехнологічну економіку. Отже, елітарний підхід до освіти вже незабаром істотно звузить обрії конкурентноздатності національних економічних суб'єктів на світових ринках.

Таким чином, при реалізації інноваційних реформ освіти в Україні необхідний системний підхід. Так, державне тестування, що зараз уводиться, може бути успішно реалізовано тільки при спільній реалізації програми освітніх кредитів, і за умови пророблення якісної законодавчої бази, яка б дозволила врегулювати інтереси всіх зацікавлених сторін.

Аналіз факторів інноваційного розвитку сфери освіти показав, що найбільше успішно реалізуються комплексні реформаційні заходи, які охоплюють спільне здійснення цілого ряду інноваційних програм, приводять до суттєвого збільшення швидкості інформаційного обміну.

Література:

1. Нордстрем К., Риддерстрале Й. Бизнес в стиле фанк. - СПб., 2006. – 164с.
2. Ляудис В.Я. Инновационное обучение: стратегия и практика.- М., 2004. – 98с.
3. Гунин В.Н. Управление инновациями: 17-модульная программа для менеджеров `Управление развитием организации`. Модуль 7. - М., 1999. – 216с.
4. Инновационный менеджмент /Под ред. С.Д. Ильенковой. - М., 2001. – 254с.
5. Основы инновационного менеджмента: Теория и практика: Учеб. пособие / Под ред. П.Н.Завлина и др. - М.: ОАО "НПО "Издательство "Экономика", 2000. – 475 с.

Annotation. Innovation control in the systems of education.

The work is devoted to the innovation control in the systems of education. The systems of assessment criteria in innovation programmers is considered.

УДК: 159.923

ОСОБИСТІТЬ І КОЛЕКТИВ

Воронянська О.В., к.е.н., доцент
ТДАТУ,
кафедра аналізу і контролінгу
Бережецький О.В., к.т.н., доцент
ТДАТУ,
кафедра аналізу і контролінгу

Анотація. В роботі розглянуто поведінку людини виходячи з її психологічних особливостей та проаналізовано відносини різного типу особистості та колективу.

Ключові слова: особистість, колектив, лідер, стиль керівництва, людина, психологічна особливість.